

ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Τό συγκλονιστικώτερο δράμα του είκοστού αιώνα

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ

Της "Ανθης Γ. Καρρά

δον (Τελευταίον)
'Εν τῷ μεταξὺ ἡ Ἐπιτροπὴ συνέχισε νὰ ἐγκαθιστᾷ τίς οἰκογένειες σὲ μικρὰ σπιτίτια, δύο δωματίων ποὺ ἔδωσαν νέα εὐψιχία στίς περισσότερες ἑλληνικὲς οἰκογένειες.

Ἀλλὰ καὶ μιὰ ἄλλη συνέπεια τῆς ἀνταλλαγῆς. Ἡ Τουρκία ἐμεῖνε μὴ ἐπὶ πληθυσμῷ πέντε ἑκατομμυρίων περίπου ἀνθρώπων, τουρκοῦ κατὰ τὰ τέσσαρα πέμπτα. Τὸ ἔδαφος τῆς πλοῦστο ἀλλὰ ἀνεμετάλλευτο περιέχει δεκαπέντε ἄτομα ἀνὰ τετραγωνικὸ μίλι. Ἐκεῖ ὅμως ἐπὶ τέλους μιὰ ἐθνικὴ ὁμολογία γιὰ νὰ στηρίξη τὸ μέλλον τῆς. Ἐκτός ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ποὺ ἡ τύχη τους δρίσκεται στὰ χέρια τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, οἱ θρησκευτικὲς καὶ φυλετικὲς τῆς μειονότητας ἔχουν χαθῆ.

Ἡ Ἑλλάδα μὲ λιγώτερο ἀπ' τὸ ἕνα πέμπτο, ποὺ ἔδωσαν τῆς Τουρκίας, ἔχει πληθυσμὸ

πράγματα. Μὲ τὴν ὄρεξη τοῦ νὰ θανατοιοποιηθῶν τὴν ἐπὶ θυμῷ νὰ πάθουν νὰ εἶναι καὶ πρόσφυγες ἄρχισαν νὰ δουλεύουν. Ἡ τέχνη τῆς μεταστροφῆς, τῆς ταπητουργίας καὶ τῆς κεραμεικῆς, ἤλθαν μαζί τους στὴν Ἑλλάδα.

Ἀλλὰ τί στοίχισε τὸ μέγα λὸ ταξίδι; Ἐνῶς συντηρητικὸς ὑπολογισμὸς μᾶς μιλεῖ γιὰ τρεῖς χιλιάδες ζωὲς ποὺ χάθηκαν ἀπὸ ἀρρώστειες καὶ κακουχίες, καὶ ἔξω ἀπὸ ἑκατὸ ἑκατομμύρια δολάρια.

Τὸ χειμῶνα τοῦ 1924 τὰ κύματα τῶν προσφύγων εἶχαν οὐδὴ στῆ. Παντοῦ σὲ κάθε ἑλληνικὴ πόλιν καὶ χωριό, ἡ ἐργασία νῆαν νιοφερμένους ἀρχισε νὰ δίνει τὸς πρώτους καρπούς. Στὴ Θεσσαλονίκη πᾶσαν στὴν παραλιακὸ δρόμο, προσφυγόπουλα μὲ σπασμένα ἑλληνικά, ποὺλοῦσαν λαχανικά καὶ φρούτα.

Στὴν Καβάλα μαθαίνουν τὴν κολλιέργεια τῶν καπνῶν ἐνὸς τῶν τοῦρκοι καὶ σοκάκια,

σεργιό χάθηκε, ὅλα γύρω θυμίζον χθές. Αὐτὴ ποὺ τόσα χρόνια ἦταν ἡ μούσα ποιητῶν καὶ κατακτητῶν φαίνεται ν' ἀναρωτῆται ἂν θάταν καλύτερα νὰ βγάλῃ τὰ φτασίδια καὶ νὰ ἐξελεγχθῇ μὲ χάρη σ' ἕνα μουσεῖο.

Τελευταῖες στιγμὲς στὴ Σμύρνη. Τούρκοι στρατιῶτες ἐπιβλέπουν ἐνῶ οἱ γυναικεὶς καὶ τὰ παιδιὰ ὑπομονετικὰ σὲ μιὰ γραμμὴ περιμένουν.

τλο: «Οἱ ἀνταλλαγμένοι».
Ἡ λύση σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα ἴσως νὰ μὴ ποῖ νὰ προσωποποιηθῇ σ' ἕνα κουρασμένο ἀσπρονέφελον ποὺ γονάτισε μιὰ μέρα σὲ κάποια ἄμμου διὰ τῆς Πελοποννήσου νὰ γράψῃ ἕνα ὄνομα στὴ νέα του δόξα.

Τελευταῖες στιγμὲς στὴ Σμύρνη. Τούρκοι στρατιῶτες ἐπιβλέπουν ἐνῶ οἱ γυναικεὶς καὶ τὰ παιδιὰ ὑπομονετικὰ σὲ μιὰ γραμμὴ περιμένουν.

Ψωμί! Ψωμί! καὶ τὰ προσφυγόπουλα παίζουν τριγύρω μὲ λαχτάρα.

κατὰ ἐνῶμιον ἑκατομμύριο περισσότερον, μὲ μέσο δρό ἑκατὸν εἰκοσιτρία ἄτομα ἀνὰ τετραγωνικὸ μίλι.

Ἀν καὶ τὰ τελευταῖα ἔχνη τῆς κλασσικῆς Ἰωνίας χάθηκαν ἀπ' τὴν Ἀσίαν, ἡ μητέρα πατρίδα, παίρνοντας πρὶν τὰ παιδιὰ τῆς, μετὰ τρεῖς χιλιάδες χρόνια ἀποκτᾷ ἕνα ἱκανὸ ἀριθμὸ ἀνθρώπων, ποὺ ἔφεραν μαζί τους πολλὰ καινούργια

στοὺς μινάρδες καὶ στὴ μνήμη τῶν ντόπιων τριγυρίζουν οἱ κόνες τῶν Τούρκων, ποὺ πρὶν λίγα χρόνια ἔμεναν ἐκεῖ.

Ἡ Κωνσταντινούπολις ἡ πᾶν τα ἔνδοξη πᾶς μαρομένη, τὸ λιμάνι τῆς σχεδὸν ἔρημο, οἱ ἑλληνικὲς συνοικίαι τῆς νεκρῆς. Οἱ ξένες πρεσβεῖες ἔφευγαν γιὰ τὴν Ἀγκυρὰ, τὸ Σουλτανάτο ἐξωρίσθηκε ἀπ' τὴν δημοκρατίαν, τὸ τελευταῖο βασιλικὸ

Καὶ πέρα πρὸ νότια, στὸ Αἰγαίον, ἡ Ἀθήνα μὲ τὸ λιμάνι τῆς γεμάτο ἐμπόριο τὰ πρὸς στείαι τῆς ὅλης ζωῆς. Πάνω ψηλά σ' ἕνα ἀπ' τοὺς λόφους κοιτάζει ὁ Παρθενώνας τὴν κατὰ τὴν ὁδὸν δρόμο τῆς πόλεως, τὸς παραξένους, τόσο συγκλονιστικὰ ποὺ μόνον ἕνας ἀπ' τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας κλασσικοὺς θὰ μπορούσε νὰ τὸ ἀποδώσει.

Ὁ Σοφοκλῆς ἴσως ἐρευνώντας τὸ αἶνιγμα τοῦ ἀνθρώπου ποὺ νου, σὲ μιὰ τραγωδίαν μὲ τί-

Σ' ἕνα τραπέζακι, στήνει μιὰ Ἑλληνίδα τὸ νοικοκυριό της...

ΜΙΧΑΗΛ ΖΟΥΡΑΡΗΣ
ΙΑΤΡΟΣ-ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
Εἰδικευθεὶς ἐπὶ ἑπαιτίαν εἰς Μεγ. Βρετανίαν ἐγκαταστάσεις μονίμως εἰς Ἀθήνας δέχεται καθημερινῶς πλὴν Σαββάτου καὶ ἑορταστικῆς ἡμέρας 15 Πλατεία Κολωνάκιο.

ΜΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΔΕΛΤΑ ΓΙΑ ΣΑΣ

ΓΝΩΡΙΣΑΤΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ
Μετὰ τὰ περίφημα ΠΑΓΩΤΑ ΔΕΛΤΑ σὲ λίγες ἡμέρες καὶ καθημερινῶς κατὰ πόλιν λείπει χρόνιος ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο. ΓΑΛΑ ΠΑΣΤΕΡΙΩΜΕΝΟ ΣΕ ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΦΙΑΛΕΣ ΤΩΝ 640 γρ. Καθὼς καὶ τὸ ΣΟΚΟΛΑΤΟΥΧΟ ΓΑΛΛΑΚΤΟΣ. Ἐπίσης καὶ τὸ γνωστὸ Γιαούρτι τῆς προτύπου διομῆς ΧΑΝΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ.

ΓΝΩΡΙΣΑΤΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ - ΖΗΤΗΣΤΕ ΤΟ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΣ
ΑΝΤΙΠΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΝΙΚ. ΜΑΜΑΝΗΣ
62 Μαρτύρων 140 Τηλ. 221239

Μὲ 6,20 δρχ. τὴν ἡμέρα

κάνετε ἕνα γερὸ «κομπόδεμα» 50.000 Δρχ. χωρὶς νὰ τὸ καταλάβετε. ἀποκτώντας ἕνα Τίτλο Κεφαλαιοποίησης τῆς «ΕΘΝΙΚΗΣ», καὶ ἐπὶ πλέον λαμβάνετε μέρος κάθε μῆνα σὲ κληρώσεις, ὅπου ἕνας σὲ κάθε χίλιον τίτλους κληροῦται στὸ ἄρτιον καὶ κερδίζει 50.000 Δρχ. Αὐτὴ εἶναι ἡ κεφαλαιοποίησις, ἡ τυχερὴ ἀποταμίευσις τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «ΕΘΝΙΚΗ».

Ἀποταθῆτε σήμερον σ' ἕνα Ὑποκατάστημα ἢ Πρακτορεῖο τῆς «ΕΘΝΙΚΗΣ», εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Γράψατε ἢ τηλεφωνήσατε: **25 Αὐγούστου 54**
Τηλ. 220137 - 283097

«ΕΘΝΙΚΗ»

ἡ πρώτη καὶ ἡ μεγαλύτερη Ἑλληνικὴ Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία, μοίρασε σ' ἕνα χρόνο 6.500.000 Δρχ. Γιατί νὰ μὴ εἶθε καὶ οἱ σὲς μέσα στοὺς κερδομένους;

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ
τριῶν κυρίων δωματίων 73 μ² εἰς πολυκατοικίαν ἀρίστης καὶ τακτικῆς (καλοριφέρ κλπ.) τιμὴ 250.000 καὶ εὐκολαὶ πληρωμῆς Τηλ. 283695

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ δύο διαμερίσματα τῶν 3 καὶ 4 δωματίων μὲ ὅλους τοὺς βοηθητικοὺς χώρους ἐπὶ τῆς οἰκίας Τίτου Γεωργίου. Πληρωφ. Τηλ. 283453

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ
ἄμπελος συντανὶ 3770 τ.μ. πλῆρην οἰνοποιίας Ἐνώσεως Γεωργ. Συνισμῶν Ἡρακλείου (Κορνή Μαγαρα). Πληρ. Τηλ. 288424

ΠΩΛΕΙΤΑΙ μόνο 20.000 αὐτοκίνητο ΟΠΕΛ καραβίου 62 μόντελο κλειστὸ ἄνευ ἀριθμοῦ. Τηλ. 280730

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ μικρὰ μονοκατοικία Τηλ. 283150

ΠΩΛΕΙΤΑΙ 1) καινούργιος ψυγείον διτρίνα Μάρκας Κελβίντορ
2) Αὐτοκίνητον φορτηγὸν 500 χλμ καινούργιος τύπου Αὐγκέλ Μάρκας Αὐστρία Πληρωφ. αἰ Τηλ. 287-407

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς Λεωφόρου 62 Μαρτύρων (Γιόφουρος) πρὸς τῆς Γεφύρας, 665 τ.μ. Πληρωφ. αἰ Τηλ. 287-282 ἀπὸ 1μ.μ. καθημερινῶς.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εἰς τὸ χωρίον Σίβας Μολέβου καὶ παρὰ τὴν θέσιν λιβάδι, ἄμπελος συντανὶ νῖνα διὰ περίπου στρεμμάτων εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Ἀποταθῆτε κ. Γεωργίου Κοσμάδων Σμύρνης 11 Ἡράκλειον. Τηλ. 284902

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς οἰκίας 900 μέτρα μὲ πρόσφυγιν ἐπὶ τῆς Λεωφόρου 18 μέτρων. Κατὰ τὴν ὁδὸν διὰ πολὺ κατοικίαν μὲ ἀριστοτέτην θέαν πρὸς τὴν θάλασσαν. Πληρ. Τηλ. 282.584

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἢ ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ δῖλλα (παρθενώνας) κειμένη εἰς «Κοκκίνη Χάνι» πλῆρην Κέντρου Κατῆ ἕκ πέντε κυρίων δωματίων, χῶλ, διαδρόμου, κουζίνας ἀποθήκης κλπ. μὲ οἰκόπεδον γύρωθεν δύο στρεμμάτων. Πληρωφ. αἰ παρὰ τὸ κ. Ἡρακλῆ Χαριτάκη, συν)χον Δικηγόρον Τηλ. 283-068. Μεσίται ἀποκλείονται.

Νέοι καὶ Νέαι

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΔΙΑ ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΣΑΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

α) Τῆς Σχολῆς Λογιστῶν
β) » » Ἀγγλομαθῶν

Γραμματέων καὶ Μεταφραστῶν

Ὁδὸς Ἰωαννίνων Τηλ. 282117

ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ

Κ. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ

τά ΦΕΡΡΥ-ΜΠΩΤ

ΜΙΝΩΣ-ΣΟΦΙΑ

Καθημερινὰ ἀναχωρήσεις τὴν 6.30 μ.μ.

ΕΥΘΥΚΩΣΤΑ II

Ἐκστὴν Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν ἀναχωρήσις 6 μ.μ.

Πληρωφ. αἰ καὶ κρατήσεις θέσεων 286450 - 286550 - 282706
Τηλέφωνα διεσύνδεως 283777 - 286388

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οἰκόπεδον 2πρὸς σφικτὸν ἐκτάσεως 1200 τ.μ. ἐκτὸς σχεδίου ἐντὸς ζώνης πλῆρην Μακαρονοποιεῖο Κατσομ. Πληρωφ. αἰ Τηλ. 283-873

ΑΠΩΛΕΣΘΗ πινακὶς αὐτοκινήτου Δ.Χ. ἀριθμὸς 288-654 ἀνέκοιτο ἐπὶ τῶν Ἀνδρέαν Φρέσκον Παρακαλεῖται ὁ εὐρὸν ὅπως τὴν παραδόσθῃ εἰς τὴν Τροχαίαν ἢ εἰς τὸ καφεῖον ὁ Πλατὴν Θερίσσου 1.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ στεγνοκαθαριστήριον, Πληρ. Τηλ. 280941.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ παντοπωλεῖον μετὰ τρικλινὶ καὶ ἐπαγγελματικὸ ψυγείον πλήρως ἐξοπλισμένο μὲ μεγάλες εἰσπράξεις. Ἐπίσης ἐνοικιάζεται σὺν νεκρὸν σπιτί ἐκ τριῶν δωμάτων κουζίνας καὶ βοηθητικῶν χώρων σὲ τὴν εὐκαίριαν. Τηλ. 285-778.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ οἰκόπεδα εἰς Ἀγίον Πέλαγον, Πληρωφ. αἰ κ. Ἐλένη Βασιλογεωργίου ὁδὸς Μαρογγίνης 28 (πληρ. αἰ ἑφημερίδος ΠΑΤΡΙΣ)

ΖΗΤΕΙΤΑΙ τεχνίτης ἐπιπλοποῦς ἢ ἐξυλοργός. Πληρωφ. αἰ Τηλ. 289-368.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ κατάστημα ἐπὶ τῆς οἰκίας Στυλιανῶν Γιαμαλάκη πρὸς τὴν Σφακίων (Παραπλεύρως Φαρμακείου Χανιωτάκη) Πληρωφ. αἰ Τηλ. 287-573.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ κατάστημα ἐντὸς τῆς οἰκίας Γαλιέρη παρὰ τὴν Πλατεία Κορνάρου 32 τετρ. μέτρα μὲ πατάρι καὶ ὑπόγειον. Πληρωφ. αἰ Τηλ. 284-230.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ μεγάλο κατάστημα ἐκτάσεως 250 τετ. μ. μὲ πατάρι καὶ ὑπόγειον 50 τ.μ. εἰς τὴν προνομιοῦχον Λεωφ. 62 Μαρτύρων ἀριθ. 62 κατὰ ληλὸν δι' οἰανδήποτε ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν, ἀντιπροσωπεύει, ἢ ἔκθεσιν λόγω τῆς θέσεως τοῦ καταστήματος. Πληρωφ. αἰ Τηλ. 284-239.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ὑπὸ τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν «ΟΙΚΑΡΟΣ» Ἡρακλείου Κρήτης ἀνακοινῶνται ὅτι ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου ἤρξαν καὶ συνεχίζονται αἱ ἐγγραφὴς στὰ λειτουργοῦντα τμήματα τῶν Σχολῶν ἴτοι:

- 1) ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΗΤΩΝ
- 2) ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ
- 3) ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ
- 4) ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ
- 5) ΜΗΧΑΝΟΤΕΧΝΙΩΝ
- 6) ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΩΝ

Πληρωφ. αἰ — Ἐγγραφὰς εἰς τὰ γραφεῖα τῶν Σχολῶν Δ. Μποφώρ 12 (Μέγαρον Φυτᾶκ) Τηλ. 285550 καὶ 287151.

ΑΛΚΥΩΝ

Ἐναρξίς Σάββατον 16 Σεπτεμβρίου

Κοντὰ σας: Ἡ μεγάλη βεντέτα

ΕΛΕΝΑ

Ὁ μοναδικός, ὁ σωστός, ὁ ὑπέροχος

Γ. ΧΥΝΤΗΡΑΚΗΣ

ΟΡΧΗΣΤΡΑ:

Γ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Ρεζερβὲ 76229

Κ. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

1922 - 1972

• 50 ΧΡΟΝΙΑ •

ΣΥΝΕΧΟΣ ΠΡΟΔΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΜΑΣ

Ἐν Ἐργασταῖον Λεωφ. Σούδας 316 ΧΧΧΑ Τηλ. ἐργασταῖον 7770-7780-4316-2616 Πρατήριον 2860 Τηλ. Ρεζιμῶν 29685 Ἡρακλῆ 285684 Σητείας 2243

Ἀντιπρόσωπος Ἡρακλείου **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΓΑΛΑΝΑΚΗ** Ὁδὸς Γιαμαλάκη 16 Τηλ. 285684 ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ

ΒΑΝΔΙΑ

μεταλλικαὶ ἐπιπλώσεις

ΕΛΕΥΘΕΡΟΛΟΓΟΝ
ἐκδεσῖς: εἰς 39. Τηλεφ. 289160
ἐργαστ. 50ν χιλ. Ἡρακλείου-Μοιρών

μια πραγματικὴ προσφορά γιὰ το σπιτί-το καταστήμα-το γραφεῖο σας

Ἐνὰ μεταλλικὸ ἐπιπλὸς **CANDIA** κατασκευαστὸν ἐπὶ ἐκτελεστικῇ ἐκτενῇ ἀντικειμένη μὲς. Ἐκτελεστικὴ νὰ εἶναι παρασκευαστὸν ἕνα μὲτρητὸ ἐπιπλὸ σὲν ἐκτελεστικὴ γραμμὴν.

CANDIA

Καὶ μιὰ προσφορά διὰ μικροὺς μαιντῆς: **μινι γραφεῖο**

